

УДК 321.01

DOI <https://doi.org/10.30970/PPS.2023.49.33>

ТРАНСФОРМАЦІЯ ПОЛІТИЧНИХ ІНСТИТУТІВ УКРАЇНИ В КОНТЕКСТІ ГЛОБАЛІЗАЦІЇ

Олег Кавецький

*Львівський національний університет імені Івана Франка,
філософський факультет, кафедра теорії та історії політичної науки
вул. Університетська, 1, 79000, Львів, Україна*

У статті виділено та проаналізовано особливості політичних процесів України у глобалізаційному контексті. Досліджено як глобальні економічні та політичні тенденції впливають на зовнішньополітичний вектор України та міжнародне співробітництво.

В межах глобалізаційних процесів досліджено передумови й причини трансформації політичних інститутів України. Виявлено недоліки політичної системи України, вплив радянської спадщини на стан політичних інститутів та політичної культури українського суспільства. Визначено головні напрями змін розвитку Української держави у зв'язку із поглибленням міжнародного співробітництва. В цих рамках виділено ключову роль євроінтеграції як головного аспекту впливу глобалізації на Україну. Проаналізовано реформування політичної системи, що здійснюється в Україні для відповідності європейським стандартам.

Виявлено взаємозв'язок між глобалізацією і демократією, вплив глобальних економічних організацій на політичні рішення в Україні, а також з'ясовано проблематику побудови громадянського суспільства України у відповідності до політичної культури країн-членів ЄС та його роль у контексті глобальних викликів. Визначено європейські цінності та їхню важливість для українців в умовах наближення до європейського співтовариства. Основний акцент у статті зроблено на важливості євроінтеграції як способу реагування на вплив глобалізаційних процесів. Досліджено євроінтеграційні процеси як засіб для покращення політичної системи України, зміцнення правової держави та створення умов для стабільного економічного та соціального розвитку країни. Також висвітлено виклики та перешкоди, які виникають у процесі трансформації політичної системи в умовах євроінтеграції.

З'ясовано визначальні тенденції та проблемні аспекти реалізації адаптації європейського законодавства в умовах безпекових викликів. Проаналізовано напрями розвитку та вдосконалення політичних інститутів України для побудови єдиного європейського простору.

Ключові слова: глобалізація, ЄС, політична система, політичні інститути, політичні процеси, трансформація, інтеграція, демократизація, громадянське суспільство.

Глобалізацію можна визначити як об'єктивний загальноцивілізаційний процес, який містить економічну, політичну, культурну інтеграцію, а також уніфікацію та універсалізацію структур і відносин у різних сферах суспільного життя. Важливо відзначити, що цей процес включає в себе зміцнення зв'язків між різними куточками світу, збільшення взаємозалежності національних економік, поширення загальних технологій, культурних особливостей, ідей та цінностей для всього людства. Глобалізація також охоплює стандартизацію законодавства, міжнародний поділ праці, рух капіталу та робочої сили на всій планеті. Американський соціолог Е. Тоффлер вважає, що глобалізація означає процес поширення постіндустріальної цивілізації на всій планеті, який він називає третьою хвилею.

Він передбачав, що цей процес буде визначати рівень економічного розвитку і, можливо, призведе до того, що «світ може стати владою транснаціональних корпорацій і технореволюціонерів, а національна держава втратить свій суверенітет» [14]. Глобалізація формує новий світовий порядок і новий спосіб організації світового суспільства. В цих умовах структура світового розвитку ускладнюється, змінюються цінності та норми життя людей, система взаємовідносин між ними виходить на новий рівень і виникають нові пріоритети в розв'язанні глобальних проблем. Усе це вказує на формування нового виду соціальної організації, який можна назвати глобальним суспільством.

Глобалізаційні процеси у XXI ст. здійснюють визначальний вплив на становлення, уніфікацію та функціонування економічної, правової та політичної систем України. В політичному розумінні глобалізація спрямована на посилення взаємозалежності держав з формуванням єдиного простору для досягнення спільних цілей. Г. Бельська зазначає, що глобалізація формує відкритий світовий простір, що характеризується «прозорістю кордонів» та демократизацією владно-суспільних відносин через зняття державних обмежень [2].

Характерною рисою сучасного розвитку країн в рамках глобалізації є активізація інтеграційних процесів. Не є виключенням й Українська держава, у становленні та трансформації політичної системи якої головне місце посідає процес євроінтеграції як ключовий напрям міжнародної політики та один із головних аспектів впливу глобалізації. У сучасній політичній науці питання вибору України свого власного зовнішньополітичного вектору досить повно розкрито у наукових працях вітчизняних дослідників, зокрема треба відзначити доробки В. Сльченка, П. Жука, В. Касьяна, О. Кіндратець. Науковий інтерес викликають дослідження, проведені Т. Андрущенко, В. Вакуличем, С. Костюком, А. Лавренчуком, О. Лисенком, Ж. Панченком, де розглядаються питання, пов'язані з проблемами інтеграції України в європейській структурі. Дослідження охоплюють такі аспекти, як перспективи подальшої співпраці, геополітичне положення України в процесах інтеграції, особливості політики Європейського Союзу щодо України, а також становлення та розвиток регіональних механізмів співпраці в контексті європейських інтеграційних процесів.

Питанням становлення громадянського суспільства займалися, зокрема, такі вчені як А. Колодій, В. Баркова, І. Кресіна, Т. Розова, В. Бабкін, Р. Балабан, Г. Зеленько, В. Степаненко. Треба відзначити також науковий внесок О. Ковальнової, яка у своїх дослідженнях розглядає різні аспекти європейської інтеграційної політики України. Вона проводить аналіз політико-правових і процедурних питань, пов'язаних з входженням України до Європейського Союзу. Крім того, вона визначає стратегії інтеграції та методологію оцінки демократичності політичних інститутів у країнах-кандидатах на вступ до ЄС [7]. Окрему увагу заслуговує колективна монографія «Європейські орієнтири адміністративного реформування в Україні», в якій досліджуються актуальні питання проведення адміністративної реформи в Україні в контексті реалізації Концепції адміністративної реформи та стратегічних цілей українського суспільства. У цій праці також з'ясовуються проблеми та оптимальні напрями подальшого розвитку системи державного управління з урахуванням досвіду реформ публічного управління в країнах Центральної та Східної Європи [6].

Дослідження проблематики глобалізації та впливу міжнародного співробітництва на політичні процеси в Україні дозволяє виокремити кілька важливих глобальних тенденцій, які значно впливають на трансформацію політичної системи України. Перша з цих тенденцій пов'язана з демократією, яка має переважаче значення на міжнародній арені, а отже, суттєво впливає на політичне життя українського суспільства. Глобальні демократичні цінності, які мають універсальний характер, відіграють ключову роль у цьому процесі. Сама глобальна демократія є відносно новим явищем, яке з'явилося внаслідок глобалізаційних

процесів. Вона представляє собою створення та реалізацію системи політичних цінностей, яка може бути впроваджена на рівних умовах у будь-якому суспільстві, незалежно від його геополітичного розвитку та внутрішньої чи зовнішньополітичної стратегії.

Своєю чергою, глобальна демократія забезпечує сприяння створенню демократичних інститутів та функцій для прискорення розвитку держави. У цьому контексті визнання Україною Європейської Конвенції про захист прав та основоположних свобод людини, її членство в Раді Європи, а також активна участь у діяльності Венеціанської комісії «За демократію через право», є механізмами, що сприяють впровадженню єдиного напрямку у формуванні демократичних цінностей. Це призводить до глобального зближення країн, які спільно реалізують універсальні демократичні принципи.

Друга тенденція полягає у так званому «наздоганяючому» типі розвитку, що виражається у прагненні України зрівнятися із найрозвинутішими країнами світу. У політичному контексті це означає перехід від неправового до правового типу держави, формування громадянського суспільства, забезпечення стабільності демократичних інститутів, верховенство права.

У рамках глобалізації змістовного переосмислення зазнає інститут національної держави. Світова економічна криза змушує об'єднану Європу ширше застосовувати принцип субсидіарності. Для колективного порятунку євроспільноти управлінські органи Європейського Союзу вимагають в окремих держав поступитися частиною свого суверенітету. В таких умовах вплив і значення окремої країни, яка входить до ЄС, незаперечно зменшуються. За словами Л. Нагорної, зростаюча «прозорість» державних кордонів розмиває межі між внутрішньою і зовнішньою політикою. На тлі добровільного або примусового обмеження сфери державного суверенітету виникають «складові світового транснаціонального управління у формі глобальної мережі» [9, с. 10]. Інститут держави займає ключове місце у політичній системі України. У політичній науці немає єдиного сформованого підходу щодо сутності та завдань держави, передумов її виникнення. Розкриваючи суть цього інституту, ми виходимо із поняття найвищої форми соціальної організації, що має свої особливі функції та завдання, зокрема організацію політичної влади, забезпечення цілісності та безпеки суспільства. Однак основою сутності держави є розуміння її як суспільно-політичного інституту з монопольним правом застосування насильства на визначеній адміністративній території. Дослідження цього багатовимірного інституту займає одне із провідних місць у сучасній політології.

Україна, здобувши у 1991 році незалежність, зіткнулася з низкою завдань та викликів. Як зазначав З. Бжезінський, незважаючи на те, що Україна стала незалежною державою, перед нею виникає складна фаза зміцнення. Це вимагає значних перетворень в українському суспільстві та економіці [3, с. 569]. Отримавши радянську спадщину, де політичні інститути існували в умовах тоталітарного режиму, Україна не змогла повною мірою позбутись його впливу на сучасний політичний процес та ідентичність, що відображається на проблемах розбудови демократичної держави. Науковець О. Майборода наголошує на тому, що протягом усього часу існування Української держави політика її владних органів була спрямована на підтримку законодавчого та управлінського забезпечення процесу приватизації колишньої загальнонаціональної власності та створення сприятливих умов для нових великих власників, що сприяло розвитку їхнього бізнесу за рахунок державного бюджету [8, с. 12].

Радянський спадок, відсутність відповідальної політичної еліти, яка готова була б до рішучих реформ, серйозно позначились на функціонуванні інституту держави та загалом на демократизації країни. Проте, незважаючи на історичні складнощі та радянський

відбиток на українських політичних процесах, в контексті сучасної глобалізації та шляху євроінтеграції українські політичні інститути все ж зазнають модернізації та трансформації. Значним кроком із поглиблення та розвитку відносин Україна-ЄС стало підписання політичної частини Угоди про асоціацію із ЄС 21 березня 2014 року, ключовою умовою якої є гармонізація української та європейської політики, під якою розуміють функціонування інститутів на основі спільних принципів, загальних підходів та концепцій.

Євроінтеграційна політика України включає в себе теоретичні та концептуальні настанови щодо реалізації євроінтеграції, нормативно-правову базу, що відповідає вимогам законодавства ЄС, інституційно-організаційне забезпечення євроінтеграційних процесів. Під впливом євроінтеграційної політики інститут держави зазнає змін у напрямку демократизації процесів функціонування держави, розвитку інституційних та культурних напрямів, набуття політичним інститутом держави ціннісного змісту, наділення конституційних норм реальним значенням. На практиці це втілюється у визнанні людини найвищою соціальною цінністю, у верховенстві права, демократичності держави та її відповідальності перед суспільством, розвитку громадянського суспільства, гласності органів публічної влади, гуманістичній ролі права, підзвітності виборних органів перед громадянами, легітимізації влади, раціоналізації систем бюрократії, вдосконаленні політичної системи через правові та моральні норми, демократизації суспільного життя. Відзначимо, що демократизація держави у цьому випадку означає не лише відповідний спосіб легітимізації влади засобом демократичні вибори, а й також впровадження реально працюючої систем стримувань та противаг між гілками влади, наявність розвиненої системи судочинства, широкий доступ громадян до функціонування органів державної влади та місцевого самоврядування. Ключовим показником демократизму є встановлення рівноваги та гармонійних взаємовідносин між державою та громадянами. Набуття інститутом держави ціннісного змісту означає зміну політичної культури суспільства та сприйняття ключових цінностей Європейського Союзу як ідейної основи європейської інтеграції [10, с. 96].

Правова система Європейського Союзу ґрунтується на загальних принципах щодо розвитку та функціонування правових систем держав-членів цього об'єднання, так званих «універсальних цінностях ЄС». Вони є універсальними, оскільки мають юридичне закріплення на наднаціональному рівні в правових актах ЄС. Наприклад, стаття 2 Розділу I Договору про Європейський Союз (Маастрихтського договору) від 07.02.1992 р. перелічує універсальні цінності ЄС, серед яких: людська гідність, свобода, демократична державна система, рівність перед законом, правова держава, права людини та права осіб, що належать до національних, релігійних та інших меншинних категорій [5].

В контексті глобалізації треба також виділити її трансформацію інституту парламентаризму, що є одним із ключових у розвинутих країнах світу. В аспекті євроінтеграції для України розвиток цього інституту передбачає демократизацію процесів прийняття нормативно-правових актів та забезпечення відповідності цих актів вимогам законодавства ЄС. Також слід зазначити про можливість пришвидшених процедур прийняття законів, що мають відношення до права ЄС, та контроль за виконавчою гілкою влади у сфері виконання прийнятого законодавства.

У рамках глобальної демократії особливе місце займає процес формування та трансформації інституту громадянського суспільства в Україні. Розвинуте громадянське суспільство є невід'ємним атрибутом сучасних демократичних держав, а євроінтеграційний шлях України значно пришвидшив та стимулював формування громадянського суспільства. У своїй праці І. Ткаченко розглянув основні механізми функціонування та взаємодії між громадянським суспільством і Європейським Союзом. Він зауважує, що громадянське

суспільство є потужним інструментом, який забезпечує обмін інформацією та взаємодію між органами управління країн-членів Європейського Союзу і їхніми громадянами [13]. Італійська політична діячка Б. Р. Макіавеллі стверджує, що європейська інтеграція не може бути досягнута без активної, відповідальної участі громадян Європи [16, с. 37]. На її думку: «коли справа доходить до демократичного формування політики на європейському рівні, додаткові критерії ідентифікації необхідні для створення європейської ідентичності. Якщо громадянство Європейського Союзу визначається просто як сума всіх національних громадянств, то «європейське» повинно бути синтезом декількох критеріїв національної ідентичності, які випливають із загальної традиції» [16, с. 37].

Для життєздатності демократичних країн однаково важливим є ставлення суспільства до виконання ухвалених рішень, як і його можливість перевіряти дії владних структур. Кожен громадянин повинен усвідомлювати та демонструвати свою відповідальність за збереження основних прав і свобод людини, а також за збереження гармонії та взаєморозуміння у державі. Громадянське суспільство може функціонувати належним чином лише в правовій державі, основною рисою якої є абсолютне переважання закону як визначального елементу соціально-політичного життя. У такому контексті важливий зв'язок між дотриманням законів, підтриманням суспільного та правового порядку, розвитком демократії та громадянським суспільством, яке гарантує захист прав людини [7, с. 46]. Дослідники Д. Данкерлі та Ш. Фадж зазначають: «забезпечення можливостей для відкритої громадської дискусії та соціального діалогу, здорове громадянське суспільство має відігравати центральну роль у моніторингу стану демократії та у сприянні постійному перегляду того, де існують її межі» [15, с. 244–245].

Громадянське суспільство визначається як суспільство, де існує достатня «критична» кількість незалежних організацій, серед яких можуть бути такі, що спрямовані на поліпшення матеріального добробуту своїх членів, а також ті, що входять до категорії неурядових організацій [4, с. 120]. Останні доповнюють діяльність державного та комерційного секторів, сприяючи гармонізації суспільства. Це досягається шляхом задоволення громадянських потреб, підтримки соціальної ініціативи та спільної реалізації цілей. Ці організації не мають за мету отримання особистої вигоди. До структури громадянського суспільства можна віднести неурядові організації, незалежні засоби масової інформації, громадські рухи, профспілки, громадські асоціації, соціальні підприємці, релігійні організації та безпосередньо громадян як основу усього вищезазначеного.

З погляду ефективності найбільш визначальними для функціонування громадянського суспільства можуть бути неурядові (недержавні) громадські організації. Визначальним критерієм цих організацій є те, що вони не створюються державою, а у своїй основі мають суспільні цінності чи інтереси певної верстви населення. Треба зазначити, що в Україні питання діяльності неурядових організацій детально не врегульовано, а положення, викладені у законах України 1992–1996 рр., застаріли та не відповідають політичним реаліям. Значущу важливість для діяльності неурядових організацій надається міжнародним співтовариством. Це закріплено в Конвенції ООН «Порядок денний на XXI століття». Зокрема, глава 27 цієї Конвенції засвідчує «Зміцнення ролі неурядових організацій»: «Неурядові організації відіграють ключову роль у формуванні та впровадженні демократичних структур, заснованих на участі. Їх авторитет пояснюється тією відповідальною і конструктивною роллю, яку вони відіграють у суспільстві» [17].

Важливим аспектом функціонування громадянського суспільства в Європейському Союзі є розвиток механізмів публічних консультацій між вищими органами ЄС та громадськими інституціями. Збільшення впливу громадського сектору стає можливим не лише

завдяки їхній ролі у вираженні інтересів професійних об'єднань і роботодавців, а також через їхню активну участь в сфері соціальної діяльності. Особливо помітним є участь громадського сектору в боротьбі з бідністю та соціальною несправедливістю на загальноєвропейському рівні. Завдяки налагодженим механізмам публічних консультацій, громадські організації та їхні об'єднання активно беруть участь у діалозі з національними та європейськими урядовими структурами, сприяючи більш результативній імплементації ініціатив та політики ЄС в своїх країнах.

Згідно з поглядами Є. Пожидаєва, постійна співпраця між недержавними структурами та органами державної влади, а також їхнє залучення до прийняття політичних рішень є як індикатором, так і фактором розвитку громадянського суспільства. Це свідчить про високий рівень взаємодії між суспільством і владою. Така співпраця вказує на важливий аспект розвитку громадянського суспільства – активну участь громадян у політичному процесі та вплив на прийняття рішень, що стосуються їхнього життя, і є ключовим чинником для розвитку сучасного демократичного суспільства [11]. На думку І. Ткаченко, в політичних реаліях України утвердженню та розвитку громадських неурядових інституцій сприятиме популяризація загальнодержавної моделі громадянської ідентичності з акцентуванням на принципах відповідальності та соціально-політичного єднання українців. Громадські організації повинні стати ефективними медіаторами у комунікаціях між простими громадянами й адміністративними інститутами держави, як це існує у розвинених країнах членах-ЄС [13].

Отже, можемо дійти висновку, що у рамках глобалізації та євроінтеграційних процесів перед Україною постала низка завдань, зокрема, щодо демократизації політичної системи, формування європейської політичної культури, а також формування демократичного суспільства як фактору стримування та унеможливлення узурпації влади. Радянська спадщина, євроінтеграційні виклики, гібридна війна та в подальшому широкомасштабна агресія значно позначилися на будівництві та функціонуванні основних інститутів політичної системи України. Актуальною проблемою є недосконалість, а подекуди й суперечливість нормативно-правових актів, що негативно впливає на процес реалізації прав і виконання обов'язків усіма суб'єктами політичних відносин, сповільнює розвиток України як правової держави. Для уніфікації правової та політичної систем, їхньої відповідності вимогам законодавства ЄС та на виконання Угоди про асоціацію з ЄС, Україні надзвичайно важливо застосовувати досвід ЄС щодо побудови розвинутого громадянського суспільства. В сучасних умовах соціально-економічного розвитку актуальним є необхідність переосмислення української політичної системи на нових інституційних засадах, зокрема з огляду на вимоги подальшої європейської інтеграції. В цьому контексті основною метою є подолання перешкод і обмежень, які стримують економічний потенціал та суспільний вплив недержавних інституцій. Важливими аспектами є: розширення нормативно-правового регулювання діяльності інститутів громадянського суспільства, щоб усунути прогалини та недоліки, розвиток ефективних механізмів забезпечення фінансової стабільності громадянського суспільства, покращення якості людського та соціального капіталу, вирішення проблем комунікації, як в межах громадянського суспільства, так і у взаємодії з державними та місцевими владами, а також зі суспільством загалом, мінімізація загроз безпеці. Це важливий крок для становлення сильного та функціонального громадянського суспільства, спроможного впливати на розвиток країни та впровадження європейських стандартів і цінностей у функціонуванні усіх політичних інститутів України.

Список використаної літератури

1. Андрущенко Т.В. Європейська політика України: проблеми формування та реалізації (політологічний аналіз): Автореф. дис. канд. політ. наук: 23.00.02 / Т.В. Андрущенко; Харк. нац. ун-т ім. В.Н. Каразіна. – Х., 2003. – 19 с.
2. Бельська Т. В. Глобалізація як фактор трансформації владно-суспільних відносин / Т. В. Бельська // Публічне управління: теорія та практика : зб. наук. пр. Асоціації докторів наук з державного управління. – Х.: Вид-во ДокНаукДержУпр. – 2013. – № 1(13) – С. 60–66.
3. Бжезинський З. Незалежна Україна / З. Бжезинський / Мала енциклопедія етнодержавознавства / НАН України. Ін-т держави і права ім. В. М. Корецького ; редкол.: Ю. І. Римаренко (відп. ред.) та ін. – К.: Довіра; Генеза. – 1996. – С. 569–570.
4. Дейчаківський М. М. Громадянське суспільство і недержавні організації / М. М. Дейчаківський // Вітчизна. – 1999. – № 3–4. – С. 120–124.
5. Договір про Європейський Союз. Офіційний сайт Верховної Ради України. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/994_017#Text (дата звернення: 23.09.2023).
6. Європейські орієнтири адміністративного реформування в Україні: монографія / За заг. ред. В. Д. Бакуменка, В. М. Князева. – К.: Вид-во НАДУ. – 2005. – 172 с.
7. Ковальова О.О. Стратегії євроінтеграції: як реалізувати європейський вибір України: Монографія / О.О. Ковальова // Ін-т держави і права ім. В.М.Корецького НАН України. – 2003. – 340 с.
8. Майборода О. М. Проблеми і перспективи національного конструювання в сучасній Україні / О. М. Майборода // Наукові записки Інституту політичних і етнонаціональних досліджень ім. І.Ф. Кураса НАН України. – 2013. – Випуск 4 (66) (липень серпень). – С. 4–13.
9. Нагорна Л. П. Національна ідентичність в Україні: монографія / Л. П. Нагорна. – К.: ІПіЕНД НАН України. – 2002. – 272 с.
10. Петришин О. В. Трансформація в Україні правової культури суспільства під впливом процесів європейської інтеграції / О. В. Петришин // Вісник Національної академії правових наук України. – 2022. – Том 29. № 3. – С. 89–107.
11. Пожидаєв Є. О. Неурядові організації у суспільно політичному житті України: межі участі та пріоритети діяльності / Є.О. Пожидаєв // Стратегічні пріоритети. – 2007. – №4 (5). – С. 19–26.
12. Рябов С. Г. Політологічна теорія держави / С. Г. Рябов. – К.: Тандем, 1996. – 239 с.
13. Ткаченко І. В. Громадянське суспільство і Європейський Союз: функціонування й співпраця. / І. В. Ткаченко // Віче. – 2015. – № 2. URL: <http://veche.kiev.ua/journal/4544/> (дата звернення: 23.09.2023).
14. Тоффлер Е. Третя Хвиля / з англ. пер. А. Євса. – К.: Всесвіт. – 2000. – 480 с.
15. Dunkerley D., Fudge S. The Role of Civil Society in European Integration: A Framework for Analysis / David Dunkerley and Shane Fudge // European Societies. – 2004. – № 6 (2). – P. 237–254.
16. Machiavelli B. – R. The Role of Civil Society in European Integration / Beatrice Rangoni Machiavelli // Journal of Public Affairs. – 2000. – Volume 1, Number 1. – P. 33–37.
17. UN Convention «Agenda 21» // URL: <https://sustainabledevelopment.un.org/content/documents/Agenda21.pdf> (дата звернення 23.09.2023).

TRANSFORMATION OF POLITICAL INSTITUTIONS IN UKRAINE IN THE CONTEXT OF GLOBALIZATION

Oleg Kavetskyi

Ivan Franko National University of Lviv,

Faculty of Philosophy,

Department of Theory and History of Political Science

Universytetska str., 1, 79000, Lviv, Ukraine

The article highlights and analyzes the features of political processes in Ukraine in the context of globalization. Global economic and political trends affecting Ukraine's foreign policy vector and international cooperation are also explored.

Within the framework of globalization processes, the prerequisites and reasons for the transformation of political institutions in Ukraine have been studied. The shortcomings of Ukraine's political system, the influence of the Soviet legacy on the state of political institutions and the political culture of Ukrainian society have been identified. The main directions of Ukraine's development changes in connection with deepening international cooperation have been determined. In this context, the key role of EU integration as a primary aspect of globalization's influence on Ukraine is emphasized. The article analyzes the reform of the political system carried out in Ukraine to comply with European standards.

During the research, the correlation between globalization and democracy, the influence of global economic organizations on political decisions in Ukraine, and the issues of building civil society in Ukraine in accordance with the political culture of EU member countries have been clarified. European values and their importance for Ukrainians in the context of approaching the European community have been determined. The main focus of the article is on the importance of EU integration as a way to respond to the impact of globalization processes. Eurointegration processes have been studied as a means of improving Ukraine's political system, strengthening the rule of law, and creating conditions for stable economic and social development in the country. Challenges and obstacles that arise in the process of transforming the political system in the context of EU integration have also been highlighted.

Key words: globalization, EU, political system, political institutions, political processes, transformation, integration, democratization, civil society.